

محل مهر و امضاء مدیر	نمره به حروف:	نمره به عدد:	نمره تجدید نظر به عدد:
	تاریخ و امضاء:	نام دبیر:	تاریخ و امضاء:
۱۴	سؤالات		

بخش نخست: تاریخ ادبیات (۲ نمره)

۰/۵ ۰/۲۵	جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید. الف) شاعر عصر سربداران، قدرت شاعری خود را در آشکار کرده است. ب) کمال الدین اسماعیل، مدان به دست مغولان در اصفهان کشته شد.	۱
۰/۷۵	صحیح و غلط بودن گزاره‌های زیر را در مقابل آن مشخص کنید. ج) مثنوی عشاق نامه و لمعات به نظم و نثر از آثار فخرالدین عراقی هستند. د) خواجه رسیدالدین فضل الله همدانی وزیر مقتصدر غازان خان و اولجايتوبود. مهم ترین کتاب او تاریخ برگزیده نام دارد. ه) سلمان ساوجی در غزل توجه خاصی به حافظ و جامی داشته و دارای قصایدی در سبک خراسانی است.	۲
۰/۵	عبدی زاکانی به چه دلیل معروف است؟ نام و قالب یکی از آثار او را بنویسید.	۳

بخش دوم: سبک شناسی (۲ نمره)

۰/۲۵	مهمترین ویژگی زبانی سبک عراقی کدام است? ۱) توجه به بیان و بدیع ۲) پرهیز از زهد ریایی ۳) درهم‌آمیختگی مختصات نو و کهن ۴) کم شدن لغات فارسی اصیل	۴
۰/۵	کتاب محاکمه‌اللغتین دارای چه ویژگی مهمی است و این ویژگی مربوط به کدام مختصات نشر عراقی است?	۵
۰/۵	علت رواج تاریخ نویسی در دوران مغول چه بود؟ کدام اسلوب تاریخ نویسی در این دوران رواج یافت؟	۶
۰/۷۵	آیات زیر را بخوانید و به ترتیب یک ویژگی زبانی، یک ویژگی ادبی و یک ویژگی فکری آن را بنویسید. چون گل جان بُوی تعشق گرفت / با گل تن رنگ تعلق گرفت رابطه جان و تن ما ازوست / مردن ما زیستن ما ازوست هر که نه در آتش عشق است غرق / از دل او تا به صنوبر چه فرق	۷

بخش سوم: زیبایی شناسی (۶ نمره)

۰/۲۵	<p>کدام مورد در علم بیان بررسی نمی‌شود؟</p> <p>۱) تشبیه ۲) کنایه ۳) مجاز ۴) ایهام</p>	۸												
۱/۵	<p>در هر یک از موارد زیر ارکان تشبیه را مشخص کنید.</p> <p>الف) بلم آرام چون قویی سبکبار / به نرمی بر سر کارون همی رفت</p> <p>ب) با همه تیر بلا کامده بر دل مرا / از مژهات برنگشت بخت نگون سار من</p>	۹												
۱	<p>نوع تشبیه را در هر مورد بنویسید.</p> <p>ج) حافظا می خور و رندی کن و خوش باش ولی / دام تزویر مکن چون دگران قرآن را</p> <p>د) نور تویی سور تویی دولت منصور تویی</p>	۱۰												
۰/۷۵	<p>کدام بیت علاوه بر تشبیه، مجاز دارد؟ آن‌ها را مشخص کنید.</p> <p>۱) کی بر این کلبه‌ی طوفان زده سر خواهی زد / ای پرستو که پیام آور فروردینی</p> <p>۲) سپید شد چو درخت شکوفه دار سرم / وزین درخت همین میوه غم است برم</p>	۱۱												
۱/۵	<p>با توجه به مصraigاهای زیر جدول را کامل کنید.</p> <p>چو آشامیدم این پیمانه را پاک سعديا گر نکند ياد تو آن ماه، مرنج</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center; padding: 2px;">قرینه</th> <th style="text-align: center; padding: 2px;">معنای مجازی</th> <th style="text-align: center; padding: 2px;">واژه مجاز</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="height: 30px;"></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td style="height: 30px;"></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td style="height: 30px;"></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	قرینه	معنای مجازی	واژه مجاز										۱۲
قرینه	معنای مجازی	واژه مجاز												
۱	<p>مجاز را در ابیات زیر مشخص کنید و بنویسید کدام مورد مجاز با علاقه شباهت است؟</p> <p>ه) نه قرار ماند و نی دل به دعای او زیاری / که به خون ماست تشنه که خداش یار بادا</p> <p>و) اگر رفت و آثار خیرش نماند / نشاید پس از مرگش الحمد خواند</p> <p>ز) به آواز بر جان افراصیاب / بنفرید با نرگس و گل پر آب</p>	۱۳												

بخش چهارم: موسیقی شعر (۶ نمره)

۰/۲۵	وزن شعر حاصل چیست؟	۱۴
۱	<p>پایه‌های آوایی بیت زیر را مشخص کنید.</p> <p>گفت که دیوانه نهای لایق این خانه نهای / رفتم و دیوانه شدم سلسله بندندۀ شدم</p>	۱۵

۰/۵	رکن سوم مصراع « ز دستم بر نمی خیزد که یک دم بی تو بنشینم » چیست؟	۱۶
۰/۷۵	وزن واژه کلمات زیر را مشخص کنید. باربری: ساده‌دل:	۱۷
۰/۷۵	خوشه‌های هجایی کلمات زیر را مشخص کنید. سرآمد: روزگاران:	۱۸
۰/۷۵	مشخص کنید هر یک از مصراع‌های زیر چند رکن دارد. الف) ور ره در بسته بود از ره دیوار بیا ب) در این شیوه صد بار دیگر فتادم ج) چو گل بیرون شد از بستان چه حاصل	۱۹
۱/۷۵	پایه‌های آوازی، وزن واژه‌ها و خوشه‌های هجایی بیت زیر را مشخص کنید. به یاد روی شیرین بیت می گفت / چو آتش تیشه میزد، کوه می سفت پایه‌های آوازی: وزن واژه: خوشه‌های هجایی:	۲۰
۰/۲۵	یک واژه بر وزن فعلاتن بنویسید.	۲۱

بخش پنجم: نقد و تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)

۱/۵	متن زیر را از نظر ویژگی‌های سبک‌شناسی و تاریخ ادبیات بررسی کنید. « بطی در آب روشنایی ماه دید پنداشت که ماهیست قصد کرد تا بگیرد هیچ نیافت چند نوبت بر این منوال آزمایش کرد به یکبارگی مهم خود را فرو گذاشت. دیگر شب هرگاه ماهی دیدی پنداشتی که روشنایی ماه است قصد آن نکرده! ». از انوار سهیلی	۲۲
	ایات زیر را مطالعه کرده و سپس به سوالات آن پاسخ دهید: با جوانی سر خوش است این پیر بی تدبیر را / جهل باشد با جوانان پنجه کردن پیر را روز بازار جوانی پنج روزی بیش نیست / نقد را باش ای پسر کافت بود تأخیر را ای که گفتی دیده از دیدار بت رویان بدوز / هر چه گویی چاره دانم کرد جز تقدیر را زهد پیدا کفر پنهان بود چندین روزگار / پرده از سر برگرفتیم آن همه تزویر را سعدیا در پای جانان گر به خدمت سرنهی / همچنان عذرت باید خواستن تقصیر را	۲۳

۲/۵

الف) یک ویژگی زبانی، یک ویژگی ادبی و یک ویژگی فکری آن را بنویسید.

ب) شعر را از نظر موسیقی آن بررسی کنید.

ج) از نظر زیبایی شناسی شعر را بررسی کنید.(ذکر یک آرایه کافی است)

د) در مورد شاعر آن توضیح دهید.

نام درس: علوم و فنون یازدهم
نام دبیر:
تاریخ امتحان:
ساعت امتحان:
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه

کلید سوالات پایان ترم نوبت اول سال تحصیلی

ردیف	راهنمای تصحیح	محل مهر یا امضاء مدیر
۱	الف) ابن یمین، قطعات اخلاقی ۰/۲۵ ب) جلال الدین خوارزمشاه ۰/۲۵	ج) صحیح د) غلط. کتاب جامع التواریخ ۵) غلط. درغزل به سعدی و مولوی توجه داشته و در سبک عراقی شعر گفته است
۲	به نکته یابی و انتقادهای ظریف اجتماعی معروف است. ۰/۲۵ آثار: موش و گربه (منظوم) یا رساله دلگشا، اخلاق الاشراف، صد پند (منتور) ۰/۲۵	گزینه ۳) درهم آمیختگی مختصات نو و کهن
۳	به زبان ترکی نوشته شده. مربوط به قلمرو زبانی	۴
۴	به سبب علاقه شدید آنان به ثبت وقایع مربوط به پدران و اجدادشان(۰/۲۵) اسلوب ساده نویسی(۰/۲۵)	زبانی: لغات فارسی اصیل قدیم کم شده و جای آنها را لغات عربی گرفته است.
۵	ادبی: توجه به بیان و بدیع مثل گل جان، بوی تعشق، گل تن، رنگ تعلق، آتش عشق	۵) ایهام
۶	فکری: ستایش عشق	الف) بل: مشبه آرام؛ وجه شبه چون: ادات تشبيه ب) تیر: مشبه بلا: مشبه به تشخیص هر مورد: ۰/۲۵
۷	ج) دام تزویر: فشرده اضافی چون دگران قرآن را دام تزویر مکن: گسترده د) نور تویی و سور تویی: فشرده غیراضافی ۰/۲۵	۶) نور تویی و سور تویی: فشرده غیراضافی
۸	گزینه ۲) مصراع اول: تشبيه سر: مجاز ۰/۲۵	تشخیص هر مورد: ۰/۲۵
۹	۱۱) واژه مجاز	قرینه معنای مجازی نوشیدم محتويات پیمانه یاد نکند معشوق
۱۰	۱۲) واژه مجاز	تشخیص هر مورد: ۰/۲۵
۱۱	۱۳) خون و الحمد ز) نرگس و گل با علاقه شباهت ۰/۲۵	تشخیص هر مورد: ۰/۲۵
۱۲	۱۴) چینش به سامان پایه‌های آوایی یا ارکان عروضی	۱۴) گفت که دی / وانِ نِ ای / لایِ قِ این / خانِ نِ ای رفتَ مُ دی / وانِ شُ دم / سَ لِ بن / دنِ دِ شُ دم
۱۳	۱۵) کِ یک دم بی	۱۵) باربری: مفتعلن ساده‌دل: فاعلن فراموشی: مفاعیلن
۱۴	۱۶) سرآمد: U - - - روزگاران: U - - - صاحبدلان: U - -	تشخیص هر مورد: ۰/۲۵
۱۵	۱۷) الف) چهار رکن ب) چهار رکن ج) سه رکن	تشخیص هر مورد: ۰/۲۵
۱۶	۱۸) الف) چهار رکن ب) چهار رکن ج) سه رکن	تشخیص هر مورد: ۰/۲۵
۱۷	۱۹) الف) چهار رکن ب) چهار رکن ج) سه رکن	تشخیص هر مورد: ۰/۲۵

<p>پایه‌های آوایی: بِ یا دِ رو / ی شی رین بی / ت می گفت چُ آتش تی / شِ می زد کو / ه می سفت</p> <p>وزن واژه: مفاعیلن مفاعیلن مفاعی (فعولن)</p> <p>خوشه‌های هجایی: U - - - / U - - - / U - - -</p> <p>هر واژه‌ای که تقطیع آن برابر U U - باشد.</p>	۲۰
<p>سبک عراقی و ویژگی ساده نویسی یا کاربرد کلمات عربی کم / ۵</p> <p>نشر فنی کم کم در قرن هفتم ضعیف می‌شود و در قرن هشتم با سیطرهٔ تیموریان بر ایران از میان می‌رود، تا آنجا که نثر ساده در اکثر کتابهای این دوره جای نثر فنی را می‌گیرد. در قرن ششم چنین مرسوم بود که برخی نویسنده‌گان، آثار موجود را که به نشری ساده بود، به نثر فنی باز می‌نوشتند. در این دوره (قرن هفتم و هشتم) برخی نویسنده‌گان، کتاب‌های مشکل را به زبان ساده بازنویسی می‌کردند.</p> <p>چنان‌که ملاحسین واعظ کاشفی کلیله و دمنه را به انشای دوره خود باز گرداند و آن را انوار سهیلی نامید. ۱ نمره</p>	۲۱
<p>الف) زبانی: لغات عربی یا کاربرد در به جای اندرا</p> <p>ادبی: تخلص در غزل یا قالب غزل علشقانه</p> <p>فرکی: باور به قضا و قدر یا روحیه اخلاقی</p> <p>تشخیص هر مورد: ۰/۲۵</p>	۲۲
<p>ب) بر وزن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن است. چهار رکن دارد. خوشه‌های هجایی</p> <p>ج) تشبيه در بازار جوانی یا هر یک از کنایه‌ها</p> <p>د) اشاره به سبک یا کتب سعدی</p>	۲۳

امضا:	نام و نام خانوادگی مصحح :	جمع بارم : ۱۰ نمره
-------	---------------------------	--------------------